

Uciążliwość odorowa

2025-08-12

Uciążliwość odorowa to stan dyskomfortu odczuwanego przez ludzi spowodowany zapachem substancji w powietrzu. Występuje gdy zapachy są postrzegane jako nieprzyjemne, uciążliwe i powtarzalne wpływając negatywnie na samopoczucie ludzi. Mogą one być wynikiem różnych źródeł w tym m.in. działalności przemysłowej. Uciążliwości takie są z jednej strony tematem nieuregulowanym prawnie a z drugiej przedmiotem skarg i interwencji mieszkańców.

Aktualnie problem uciążliwości zapachowej nie jest w Polsce normowany odpowiednimi przepisami z zakresu ochrony środowiska. Emisje zapachowe nie są zdefiniowane liczbowo, a ich ocena ma charakter indywidualny i subiektywny. Wobec okresowego pojawiania się uciążliwości zapachowej towarzyszącej stosowanym technologiom dopuszczonym przepisami prawnymi i wydanymi decyzjami administracyjnymi, problem wymaga rozwiązań kompleksowych w sferze prawnej. Ponadto eliminacja uciążliwości odorowej związana jest z modernizacją procesów technologicznych, hermetyzacją obiektów itp. powodujących uciążliwości odorowe, co również powinno być uregulowane prawnie. Prezydent Miasta Krakowa podejmuje inicjatywy w celu zmiany obowiązujących przepisów prawa (propozycje zmian legislacyjnych) a Miasto Kraków już od 2017 roku prowadzi działania zmierzające do ograniczenia uciążliwości odorowej na terenie południowo wschodniej części Krakowa.

Urząd Miasta Krakowa oraz inne jednostki i organy związane z ochroną środowiska w ostatnich latach są adresatem interwencji kierowanych przez mieszkańców związanych z uciążliwością odorową w tym w szczególności na terenie południowo – wschodniej części Krakowa tj. m.in. rejonu Płaszowa i Rybitw. Na tym terenie zlokalizowane są zakłady, których charakter działalności często stwarza sytuacje lub warunki, w których uciążliwe zapachy mogą być wydzielane i rozprzestrzeniane tj. zakłady przetwarzające i kompostujące odpady, oczyszczalnia ścieków, zakłady garbarskie. Podmioty te, prowadząc działalność, która może być źródłem uciążliwości zapachowych na bieżąco podejmują działania w celu zapobiegania i redukowania tych uciążliwości.

„Raport z badań uciążliwości odorowej na terenie południowo - wschodniej części Krakowa”.

W 2018 r. na zlecenie Gminy Miejskiej Kraków wykonany został przez Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie „Raport z badań uciążliwości odorowej na terenie południowo – wschodniej części Krakowa”. Uzyskane wyniki pozwoliły na wyodrębnienie 5 obszarów charakteryzujących się podwyższonym poziomem stężeń zapachowych oraz negatywną oceną sensorycznej jakości hedonicznej.

W Raporcie autorzy rekomendowali wdrożenie planu naprawczego w zakresie ograniczenia uciążliwości zapachowych, generowanych przez wytypowane zakłady przemysłowe, uwzględniając trzy ich typy: oczyszczania ścieków, garbowania skór oraz przemysł przetwarzania i kompostowania odpadów.

Zespół zadaniowy ds. ograniczenia uciążliwości odorowej

na terenie południowo- wschodniej części Krakowa

Aby skoordynować działania związane z rozwiązaniem uciążliwości odorowej na terenie południowo – wschodniej części Krakowa Zarządzeniem Prezydenta Miasta Krakowa z dnia 08.04.2019r (nr 735/2019r.) powołany został specjalny Zespół Zadaniowy, w skład którego wchodzi przedstawiciele:

- Wydziału Środowiska, Klimatu i Powietrza Urząd Miasta Krakowa,
- Wydziału Gospodarki Komunalnej i Infrastruktury Urząd Miasta Krakowa
- Wydziału Komunikacji Społecznej Urząd Miasta Krakowa
- Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie,
- Wodociągów Miasta Krakowa S.A.
- Miejskiego Przedsiębiorstwa Oczyszczania Spółka z o.o,
- Straży Miejskiej Miasta Krakowa,
- Departamentu Środowiska Urzędu Marszałkowskiego,
- Rady i Zarządu Dzielnicy XII i XIII,
- przedsiębiorców,
- mieszkańców,
- Stowarzyszenia „Partycypuj”
- Radni Miasta Krakowa.

Skład Zespołu jest rozszerzany według potrzeb. Jego zadaniem jest podjęcie wszelkich możliwych, koniecznych i prawnie dopuszczalnych działań dla ograniczenia uciążliwości odorowej na terenie południowo – wschodniej części Krakowa. Posiedzenia Zespołu odbywają się cyklicznie. W ich trakcie analizowane są działania podejmowane przez odpowiednie jednostki oraz ustalany jest plan na najbliższą przyszłość.

Działania Inspekcji Ochrony Środowiska

Inspekcja Ochrony Środowiska w ramach ustawowych działań prowadzi kontrole oraz inne czynności wobec podmiotów gospodarczych w celu sprawdzenia, czy prowadzona przez nie działalność jest zgodna z przepisami prawa. Zgłaszane przypadki uciążliwości odorowych rozpatrywane są w oparciu o istniejące przepisy i możliwości techniczne pozwalające na ich weryfikację. Są one weryfikowane zarówno w trakcie działań kontrolnych, jak również czynności podejmowanych na podstawie art. 10b ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska.

Od 2020 roku w trakcie ww. działań i czynności wykorzystywane są również bezzałogowe statki powietrzne. Podczas nalotów dronem realizowanych w ramach czynności podejmowanych w różnych dniach tygodnia i o różnych porach dnia sprawdzane jest m.in. przestrzeganie zasad gospodarowania odpadami.

Warto przy tym podkreślić tymczasowy charakter występowania uciążliwości zapachowych oraz ich ścisłe powiązanie z lokalnymi warunkami meteorologicznymi, które powodują, że nawet szybko podjęty wyjazd interwencyjny pracowników Inspektoratu stacjonujących w siedzibie Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska (WIOŚ w Krakowie) nie zawsze potwierdza występowanie uciążliwości odorowych. W związku z tym Inspektorat prowadzi również rutynowe wyjazdy interwencyjne w celu weryfikacji wpływających zgłoszeń. W ich trakcie inspektorzy WIOŚ weryfikują,

czy uciążliwość zapachowa w rejonach wskazywanych w interwencjach jest wyczuwalna, a następnie prowadzą dalsze czynności obejmujące sprawdzenie potencjalnych źródeł uciążliwości zapachowych.

Działania Wodociągów Miasta Krakowa S.A.

Wodociągi Miasta Krakowa S.A. od kilkunastu lat realizują działania w zakresie ograniczania uciążliwości zapachowych obiektów gospodarki ściekowej.

- Przyjęto Program ograniczania uciążliwości zapachowej obiektów gospodarki ściekowej na lata 2021-2025.
- Zrealizowano zadania dotyczące hermetyzacji i dezodoryzacji: stacji zlewnej, kolektora płaszowskiego, stacji krat, pompowni, koryta pomiarowego oraz zbiorników osadu.
- Przeprowadzono remonty zgarniaczy na dwóch osadnikach wstępnych, ukończono budowę wielostopniowej stacji dezodoryzacji kolektora bieżańskiego w rejonie punktu zlewego.
- Na zadania z zakresu hermetyzacji i dezodoryzacji przeznaczyły ponad 8 mln zł. W 2024 roku prowadzone są prace w zakresie modernizacji osadnika wstępnego wraz z jego pełną hermetyzacją.
- Dalsze plany przewidują kontynuację hermetyzacji obiektów części mechanicznej w pełnym zakresie. WMK S.A. uzyskały decyzję środowiskową i ubiegają się o dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej, przewiduje się że na ten cel potrzeba ok. 20 mln zł.
- Przeprowadzono inspekcję TV 3,2 km sieci kanalizacji sanitarnej. Poddano renowacji bezwykopowej blisko 2,5 km sieci kanalizacyjnej.
- Na bieżąco prowadzone są też działania z wykorzystaniem systemu rejestracji zgłoszeń dotyczących skarg związanych z wystąpieniem bądź nasileniem uciążliwości zapachowej. Podejmowane są adekwatne działania eksploatacyjne, inwestycyjne bądź informacyjne skierowane do odpowiedzialnych jednostek.
- W dniu 3.04.2025r. Wodociągi Miasta Krakowa S.A. podpisały umowę na projekt „Gospodarka wodno-ściekowa w Krakowie – Etap VII”. Projekt realizowany dzięki środkom z Unii Europejskiej w ramach programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnKS), działanie Gospodarka wodno-ściekowa, stanowi znaczący krok w kierunku dalszej modernizacji i rozbudowy infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej. Dzięki wsparciu z Unii Europejskiej zrealizowany zostanie projekt na kwotę ponad 204 mln zł, inwestując w rozwój i modernizację zakładów oczyszczania ścieków, budowę nowych odcinków kanalizacji sanitarnej i ogólnospławnej oraz przepompowni. W ramach projektu duży nacisk jest położony na hermetyzację i dezodoryzację obiektów, która jest istotna szczególnie dla mieszkańców dzielnic Podgórze oraz Bieżanów-Prokocim. W ramach projektu „Gospodarka wodno-ściekowa w Krakowie – Etap VII” Wodociągi Miasta Krakowa zaplanowały bardzo skomplikowany proces przykrycia osadników wstępnych w oczyszczalni ścieków Płaszów. Przykrycie pierwszego z czterech osadników zostało sfinansowane ze środków własnych Spółki. Kolejne trzy obiekty zostaną przykryte w ramach unijnego wsparcia dla projektu „Gospodarka wodno – ściekowa w Krakowie - Etap VII”, który obejmie również przykrycie piaskownika i innych, mniejszych obiektów technologicznych. Wybudowane zostaną trzy stacje wielostopniowej dezodoryzacji, wykorzystującej układ aż trzech biofiltrów. Inwestycje realizowane są w myśl zrównoważonego rozwoju i mają na celu poprawę jakości i komfortu życia mieszkańców Krakowa, również w zakresie uciążliwości zapachowej.

Wnioski

Ustalenia kontroli podejmowanych przez WIOŚ i innych kompetentnych organów kontrolnych oraz uzyskane informacje dają podstawę do wyciągnięcia następujących wniosków:

- na obszarze południowo – wschodniej części Krakowa znajdują się zakłady stwarzające uciążliwość odorową, której znaczące ograniczenie wymaga dużych nakładów inwestycyjnych, głównie na modernizację linii technologicznych, hermetyzacji obiektów itp. w celu ograniczenia uciążliwości odorowych lub też przeniesienie ich w inne obszary miasta, w znacznym oddaleniu od zabudowy mieszkaniowej lub poza miasto,
- blisko połowę sieci kanalizacji odprowadzającej ścieki do oczyszczalni Płaszów stanowi kanalizacja ogólnospławna. W przypadku długotrwałych okresów bezdeszczowych i innych, niekorzystnych warunków atmosferycznych (np. wysokich temperatur) może dochodzić do emisji odorów wydobywających się z wpustów ulicznych tej kanalizacji związanych z podwyższonymi stężeniami siarkowodoru,
- dodatkowym źródłem odorów mogą być podtopienia kanalizacji deszczowej oraz nielegalne włączenia do niej kanalizacji sanitarnej,
- źródłem odorów mogą być niepoprawnie wykonane zamknięcia wodne wpustów ulicznych, służących do odwadniania dróg oraz parkingów,
- dodatkowy wpływ na odczucie uciążliwości zapachowej mogą mieć wadliwie wykonane syfony na instalacjach wewnętrznych przy budynkach / tarasach budynków, stanowiących własność-wspólnot / spółdzielni mieszkaniowych,
- występowanie uciążliwości zapachowych często związane jest z warunkami meteorologicznymi, w szczególności ze zjawiskiem zmian temperatury (dzień/noc), wilgotnością powietrza, ciśnieniem powietrza itp.

Miasto Kraków, działając poprzez spółki i jednostki miejskie, w tym: Wodociągi Miasta Krakowa S.A., Zarząd Dróg Miasta Krakowa, Zarząd Infrastruktury Wodnej, Straż Miejską wychodząc naprzeciw mieszkańcom podejmuje wiele działań, zmierzających do ograniczenia uciążliwości odorowej, jednak w celu całkowitego wyeliminowania przyczyn ich powstawania wymagane jest zaangażowanie innych podmiotów.

Program pilotażowy

W miesiącach lipiec-sierpień-wrzesień 2025r. został uruchomiony program pilotażowy, polegający na cotygodniowym myciu przez Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Spółka z o.o. ulic wytypowanych przez Wodociągi Miasta Krakowa S.A. na podstawie analizy zgłoszeń z poprzedniego roku, dotyczących uciążliwości odorowych o charakterze ściekowym, związanych z systemem kanalizacji szczególnie w okresach bezdeszczowych. Do zmywania ulic wykorzystywana jest „woda z odzysku”. Program finansowany jest z budżetu Miasta Krakowa. Po jego zakończeniu WMK S.A. przeprowadzi analizę skuteczności podjętych działań, zwracając uwagę na zgłoszone w tym okresie interwencje z rejonów objętych pilotażem.

Gdzie zgłaszać uciążliwość odorową

Od 1 marca 2025r. mieszkańcy mogą zgłaszać uciążliwości odorowe za pośrednictwem infolinii

**Magiczny
Kraków**

miejskiej – Krakowskiego Centrum Kontaktu, które działa pod adresem www.kontakt.krakow.pl

Aby to zrobić, należy wybrać opcję „zgłoś problem”, a następnie wejść w zakładkę „zanieczyszczenia i odory” i tam dokonać zgłoszenia, wskazując na mapie miejsce występowania problemu.

Zgłoszenia można również przekazać telefonicznie. Infolinia Krakowskiego Centrum Kontaktu działa od poniedziałku do piątku, w godz. 7.40–15.30 pod numerem telefonu 12 616 55 55.

W zgłoszeniu należy podać (gdy to możliwe):

- czas i miejsce występowania uciążliwości,
- rodzaj występującego odoru (jeżeli da się go określić),
- prawdopodobne źródło jego występowania jeżeli jest znane.

Powyższe informacje pozwolą na podjęcie działań niezwłocznie po otrzymaniu zgłoszenia, gdyż czas reakcji w tego typu interwencjach jest niezwykle istotny dla identyfikacji źródła uciążliwości i podjęcia skutecznych działań.

Zdjęcie z drona: rejon południowo-wschodniej części Krakowa

Więcej informacji na temat działań podejmowanych przez Urząd Miasta Krakowa w obszarze uciążliwości odorowej można znaleźć w Biuletynie Informacji Publicznej [tutaj](#)